جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە قانۇنى

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە قانۇنى

تەرجىمىسىنى ش ئۇ ئا ر خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي
كومىتېتى بەنگۇڭتىڭى قانۇن، نىزاملارنىڭ
تەرجىمىسىنى بېكىتىش گۇرۇپپىسى بېكىتتى

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

中华人民共和国民族区域自治法/全国人大法律委员会编;新疆维吾尔自治区人大办公厅翻译处译.—乌鲁木齐:新疆人民出版社,2001.6

ISBN7—228—06493—3

Ⅰ.中… Ⅱ.①全…②新… Ⅲ.民族区域自治法—中国—维吾尔语(中国少数民族语言) Ⅳ.D921.11

中国版本图书馆CIP数据核字(2001)第034982号

中华人民共和国民族区域自治法(维吾尔文)

新疆维吾尔自治区人大办公厅翻译处　编译

新疆人民出版社出版

(乌鲁木齐市解放南路348号　邮政编码830001)

新疆新华书店发行

新疆工人时报印刷厂印刷

787×1092毫米 32开本　2印张

2001年6月第1版　2001年6月第1次印刷

印数:1——5,000

ISBN7—228—06493—3/D·707　定价:3.00元

مەسئۇل مۇھەررىرى : ئالىمجان تاھىر
مەسئۇل كوررېكتورى : رەيھانگۈل ئوسمان

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە قانۇنى

تەرجىمىسىنى ش ئۇ ئا ر خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى
بەنگۈگىنىڭ قانۇن ، نىزاملارنىڭ تەرجىمىسىنى بېكىتىش
گۇرۇپپىسى بېكىتتى
*
شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348 №)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
شىنجاڭ ئىشچىلار ۋاقىت گېزىتى باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
فورماتى : 1092×787 مىللىمېتىر1/32
باسما تاۋىقى :2
2001 ـ يىل 6 ـ ئاي 1 ـ نەشرى
2001 ـ يىل 6 ـ ئاي 1 ـ بېسىلىشى
تىراژى : 1 — 5,000
ISBN7—228—06493—3/D • 707
باھاسى : 3.00 يۈەن

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى رەئىسىنىڭ پەرمانى

(46 - نومۇرلۇق)

« مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ‹ جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە قانۇنى › غا تۈزىتىش كىرگۈزۈش توغرىسىدىكى قارارى » 2001 ـ يىلى 2 ـ ئاينىڭ 28 ـ كۈنى جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى 9 ـ نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 20 ـ يىغىنىدا ماقۇللاندى . ھازىر ئېلان قىلدىم ، ئېلان قىلىنغان كۈندىن باشلاپ يولغا قويۇلسۇن .

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى

جياڭ زېمىن

2001 ـ يىلى 2 ـ ئاينىڭ 28 ـ كۈنى

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com

مۇندەرىجە

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى رەئىسىنىڭ پەرمانى
(46 ـ نومۇرلۇق)

مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ « جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە قانۇنى » غا تۈزىتىش كىرگۈزۈش توغرىسىدىكى قارارى .... (1)
جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە قانۇنى .... (22)

مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ « جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە قانۇنى » غا تۈزىتىش كىرگۈزۈش توغرىسىدىكى قارارى

(2001 ـ يىل 2 ـ ئاينىڭ 28 ـ كۈنى 9 ـ نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 20 ـ يىغىنىدا ماقۇللاندى)

9 ـ نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 20 ـ يىغىنى « جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە قانۇنى » غا تۆۋەندىكىچە تۈزىتىش كىرگۈزۈشنى قارار قىلدى .

1 . كىرىش سۆزنىڭ 1 ـ ئابزاسى مۇنداق تۈزىتىلدى : « جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى مەملىكەتتىكى ھەر مىللەت خەلقى بىرلىكتە بەرپا قىلغان بىرلىككە كەلگەن كۆپ مىللەتلىك دۆلەت . مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ دۆلىتىمىزنىڭ مىللىي مەسىلىسىنى ماركسىزم ـ لېنىنىزم بويىچە ھەل قىلىدىغان تۈپ سىياسىتى ، دۆلەتنىڭ تۈپ سىياسىي تۈزۈمى . »

3 ـ ئابزاسى مۇنداق تۈزىتىلدى : « مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيىنىڭ يولغا قويۇلۇشى ھەرمىللەت خەلقىنىڭ ئۆز ئىشىغا ئۆزى خوجا بولۇش ئاكتىپلىقىنى جارى قىلدۇرۇش ، باراۋەرلىك ، ئىتتىپاقلىق ، ھەمكارلىق ئاساسىدىكى سوتسىيالىستىك مىللىي مۇناسىۋەتنى راۋاجلاندۇرۇش ، دۆلەتنىڭ بىرلىكىنى مۇستەھكەملەش ، مىللىي ئاپتونومىيىلىك جايلارنىڭ ۋە پۈتۈن مەملىكەتنىڭ سوتسىيالىستىك قۇرۇلۇش ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى تېزلىتىشتە غايەت زور رول ئوينىدى . بۇنىڭدىن كېيىن ، مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە تۈزۈمى قەتئىي داۋاملاشتۇرۇلۇپ ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈلۈپ ، بۇ تۈزۈمنىڭ دۆلەتنىڭ سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى جەريانىدىكى رولى تېخىمۇ جارى قىلدۇرۇلىدۇ . »

5 ـ ئابزاسى مۇنداق تۈزىتىلدى : « مىللىي ئاپتونومىيىلىك جايلاردىكى ھەر مىللەت خەلقى پۈتۈن مەملىكەت خەلقى بىلەن بىرلىكتە ، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ رەھبەرلىكىدە ، ماركسىزم ـ لېنىنىزم ، ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسى ۋە دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسىنىڭ يېتەكچىلىكىدە ، خەلق دېموكراتىيىسى دىكتاتۇرىسىدا چىڭ تۇرۇپ ، ئىسلاھات ، ئېچىۋېتىشتە چىڭ تۇرۇپ ، جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش يولىدا مېڭىپ ، كۈچنى مەركەزلەشتۈرۈپ سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىپ ، سوتسىيالىستىك

بازار ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇپ ، سوتسىيالىستىك دېموكراتىيە ۋە قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ ، سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيلىك قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ ، مىللىي ئاپتونومىيىلىك جايلارنىڭ ئىقتىساد ، مەدەنىيەت تەرەققىياتىنى تېزلىتىپ ، ئىتتىپاقلاشقان ، گۈللەنگەن مىللىي ئاپتونومىيىلىك جاي قۇرۇپ ، مىللەتلەرنى ئورتاق گۈللەندۈرۇش ، ۋەتىنىمىزنى باي ـ قۇدرەتلىك ، دېموكراتىك ، مەدەنىي سوتسىيالىستىك دۆلەت قىلىپ قۇرۇپ چىقىش يولىدا تىرىشىپ كۈرەش قىلىدۇ . »

2 . 14 ـ ماددىنىڭ 2 ـ تارمىقى مۇنداق تۈزىتىلدى : « مىللىي ئاپتونومىيىلىك جايلار قۇرۇلغاندىن كېيىن ، قانۇندا بەلگىلەنگەن تەرتىپتىن ئۆتكۈزمەي تۇرۇپ ئەمەلدىن قالدۇرۇشقا ياكى قوشۇۋېتىشكە بولمايدۇ ؛ مىللىي ئاپتونومىيىلىك جايلارنىڭ چېگرىسى بېكىتىلگەندىن كېيىن ، قانۇندا بەلگىلەنگەن تەرتىپتىن ئۆتكۈزمەي تۇرۇپ ئۆزگەرتىشكە بولمايدۇ ؛ ئەمەلدىن قالدۇرۇش ، قوشۇۋېتىش ياكى ئۆزگەرتىشكە توغرا كەلسە ، يۇقىرى دەرىجىلىك دۆلەت ئورگىنىنىڭ ئالاقىدار تارماقلىرى مىللىي ئاپتونومىيىلىك جايلارنىڭ ئاپتونومىيە ئورگىنى بىلەن تولۇق كېڭىشىپ بېكىتىپ ، قانۇندا بەلگىلەنگەن تەرتىپ بويىچە تەستىقلىتىدۇ . »

3 . 17 ـ ماددىنىڭ 1 ـ تارمىقى مۇنداق تۈزىـ

تىلدى : « ئاپتونوم رايوننىڭ رەئىسى ، ئاپتونوم ئوبلاستنىڭ باشلىقى ، ئاپتونوم ناھىيىنىڭ ھاكىمى تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيىنى يولغا قويغان مىللەتنىڭ پۇقرالىرىدىن بولىدۇ . ئاپتونوم رايونلۇق ، ئاپتونوم ئوبلاستلىق ، ئاپتونوم ناھىيىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى تەركىبىدىكى باشقا خادىملار ئىچىدە تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيىنى يولغا قويغان مىللەتنىڭ ۋە باشقا ئاز سانلىق مىللەتنىڭ خادىملىرى مۇۋاپىق ساندا بولۇشى كېرەك » .

4 . 18 ــ ماددا مۇنداق تۈزىتىلدى : « مىللىي ئاپتونومىيىلىك جايلارنىڭ ئاپتونومىيە ئورگانلىرى قارىمىقىدىكى خىزمەت تارماقلىرىنىڭ كادىرلىرى ئىچىدە تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيىنى يولغا قويغان مىللەتنىڭ ۋە باشقا ئاز سانلىق مىللەتنىڭ خادىملىرى مۇۋاپىق ساندا بولۇشى كېرەك . »

5 . 19 ــ ماددا مۇنداق تۈزىتىلدى : « مىللىي ئاپتونومىيىلىك جايلارنىڭ خەلق قۇرۇلتايلىرى شۇ جايدىكى مىللەتلەرنىڭ سىياسى ، ئىقتىساد ۋە مەدەنىيەت جەھەتتىكى ئالاھىدىلىكىگە ئاساسەن ، ئاپتونومىيە نىزامى ۋە ئايرىم نىزاملارنى تۈزۈشكە ھوقۇقلۇق . ئاپتونوم رايوننىڭ ئاپتونومىيە نىزامى ۋە ئايرىم نىزامى مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىغا تەستىقلىتىلغاندىن كېيىن كۈچكە ئىگە بولىدۇ . ئاپتونوم ئوبلاست ، ئاپتونوم ناھىيىلەرنىڭ ئاپتونومىيە نىزامى ۋە ئايرىم نىزامى ئۆلكىلىك ، ئاپتونوم رايونلۇق ، بىۋاسىتە قاراشلىق

شەھەرلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىغا تەستىقلىتىلغاندىن كېيىن كۈچكە ئىگە بولىدۇ ھەمدە مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى ۋە گوۋۇيۈەنگە ئەنگە ئالدۇرۇلىدۇ.» شۇنىڭدەك 16 ـ، 34 ـ ۋە 35 ـ ماددىلاردىكى «ئاپتونوم رايون» دېگەن سۆزنىڭ كەينىگە «بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەر» دېگەن سۆز قوشۇلدى.

6. 20 ـ ماددا مۇنداق تۈزىتىلدى: «يۇقىرى دەرىجىلىك دۆلەت ئورگىنىنىڭ قارار، بېكىتمە، بۇيرۇق ۋە يوليورۇقلىرى مىللىي ئاپتونومىيىلىك جاينىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا ئۇيغۇن كەلمەي قالسا، ئاپتونومىيە ئورگىنى شۇ يۇقىرى دەرىجىلىك دۆلەت ئورگىنىنىڭ تەستىقىنى ئالغاندىن كېيىن، جانلىق ئىجرا قىلسا ياكى ئىجرا قىلىشنى توختاتسا بولىدۇ؛ شۇ يۇقىرى دەرىجىلىك دۆلەت ئورگىنى دوكلاتنى تاپشۇرۇۋالغان كۈندىن باشلاپ 60 كۈن ئىچىدە جاۋاب بېرىشى كېرەك.»

7. 22 ـ ماددىغا بىر تارماق قوشۇلۇپ، 2 ـ تارماق قىلىندى: «مىللىي ئاپتونومىيىلىك جايلارنىڭ ئاپتونومىيە ئورگانلىرى خادىم قوبۇل قىلغاندا، تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيىنى يولغا قويغان مىللەت ۋە باشقا ئاز سانلىق مىللەتلەردىن قوبۇل قىلىشقا مۇۋاپىق ئېتىبار بېرىشى كېرەك.»

8. 23 ـ ماددا مۇنداق تۈزىتىلدى: «مىللىي ئاپتونومىيىلىك جايلاردىكى كارخانا، كەسپىي ئورۇنلار دۆلەتنىڭ بەلگىلىمىسى بويىچە ئادەم ئېـ-

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.c

لىشتنا، ئالدى بىلەن ئاز سانلىق مىللەتلەردىن ئا-
لىدۇ ھەممە يېزىلار ۋە چارۋىچىلىق رايونلىرىدىكى
ئاز سانلىق مىللەت ئاھالىسىدىن ئالسا بولىدۇ.»

9 . 25 ـ ، 26 ـ ماددا قوشۇۋېتىلىپ، 25 ـ
ماددا قىلىنىپ، مۇنداق تۈزىتىلدى: « مىللىي ئاپ-
تونومىيىلىك جايلارنىڭ ئاپتونومىيە ئورگانلىرى
دۆلەت پىلانىنىڭ يېتەكچىلىكىدە، ئۆز جايىنىڭ
ئالاھىدىلىكى ۋە ئېھتىياجىغا ئاساسەن، ئىقتىسادىي
قۇرۇلۇش فاڭجېنى، سىياسىتى ۋە پىلانىنى تۈ-
زۈپ، يەرلىك ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش ئىشلىرىنى ئۆز
ئالدىغا ئورۇنلاشتۇرىدۇ ۋە باشقۇرىدۇ.»

10 . 27 ـ ماددىنىڭ 1 ـ تارمىقى 26 ـ ماددا قى-
لىنىپ، مۇنداق تۈزىتىلدى: « مىللىي ئاپتونومىيى-
لىك جايلارنىڭ ئاپتونومىيە ئورگانلىرى سوتسىيا-
لىزم پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇش شەرتى ئاستىدا،
قانۇندىكى بەلگىلىمىلەرگە ۋە ئۆز جايىنىڭ ئىقتى-
سادىي تەرەققىيات ئالاھىدىلىكىگە ئاساسەن، ئىش-
لەپچىقىرىش مۇناسىۋىتى ۋە ئىقتىسادىي قۇرۇلمىنى
مۇۋاپىق تەڭشەپ، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلى-
كىنى تىرىشىپ راۋاجلاندۇرىدۇ.»

بىر تارماق قوشۇلۇپ، 2 ـ تارمىقى قى-
لىندى: « مىللىي ئاپتونومىيىلىك جايلارنىڭ ئاپ-
تونومىيە ئورگانلىرى ئومۇمىي مۈلۈكچىلىك ئاساس
قىلىنغان، كۆپ خىل مۈلۈكچىلىكتىكى ئىگىلىك
تەڭ راۋاجلاندۇرۇلىدىغان تۈپ ئىقتىسادىي تۈ-
زۈمدە چىڭ تۇرىدۇ، ئومۇمىي مۈلۈكچىلىكنى بول-

مغان ئىگىلىكنى راۋاجلاندۇرۇشقا ئىلھام بېرىدۇ . »

11 . 28 ــ ماددىنىڭ 2 ــ تارمىقى 27 ــ ماددىنىڭ 2 ــ تارمىقى قىلىنىپ ، مۇنداق تۈزىتىلدى : « مىللىي ئاپتونومىيىلىك جايلارنىڭ ئاپتونومىيە ئورگانلىرى ئوتلاق ۋە ئورمانىنى قوغدايدۇ ، بەرپا قىلىدۇ ، كۆچەت تىكىش ، ئوت ــ چۆپ تېرىش ئىشلىرىغا تەشكىلاتچىلىق قىلىدۇ ۋە ئىلھام بېرىدۇ . ھەرقانداق تەشكىلات ياكى شەخسنىڭ ئوتلاق ۋە ئورمانغا ھەرقانداق ۋاستە بىلەن بۇزغۇنچىلىق قىلىشىنى مەنئى قىلىدۇ . ئوتلاق ۋە ئورمانىنى بۇزۇپ تېرىلغۇ يەر ئېچىشنى قەتئىي مەنئى قىلىدۇ . »

12 . 31 ــ ماددا چىقىرىۋېتىلدى .

13 . 32 ــ ماددا 31 ــ ماددا قىلىنىپ ، 3 ــ تارمىقى مۇنداق تۈزىتىلدى : « مىللىي ئاپتونومىيىلىك جايلار تاشقى ئىقتىساد ــ سودا پائالىيىتىدە دۆلەتنىڭ ئېتىبار بېرىش سىياسىتىدىن بەھرىمەن بولىدۇ . »

14 . 33 ــ ماددا 32 ــ ماددا قىلىنىپ ، 3 ــ تارمىقى بىلەن 4 ــ تارمىقى قوشۇۋېتىلىپ ، مۇنداق تۈزىتىلدى : « مىللىي ئاپتونومىيىلىك جايلار مەملىكەت بويىچە بىرلىككە كەلگەن مالىيە تۈزۈلمىسى بويىچە ، دۆلەت يولغا قويغان مالىيىدىن يۆتكەپ چىقىم قىلىدىغان قېلىپلاشقان تۈزۈم ئارقىلىق يۇقىرى دەرىجىلىك مالىيىنىڭ ئېتىبارىدىن بەھرىمەن بولىدۇ . »

15 . بىر ماددا قوشۇلۇپ ، 35 ـ ماددا قىلىندى : « مىللىي ئاپتونومىيىلىك جايلار ئۆز جايىنىڭ ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات ئېھتىياجىغا ئاساسەن ، قانۇندىكى بەلگىلىمە بويىچە يەرلىك سودا بانكىسى ۋە شەھەر ـ يېزا ئامانەت ـ قەرز ھەمكارلىق تەشكىلاتى قۇرسا بولىدۇ . »

16 . 37 ـ ماددىنىڭ 1 ـ تارمىقى مۇنداق تۈزىتىلدى : « مىللىي ئاپتونومىيىلىك جايلارنىڭ ئاپتونومىيە ئورگانلىرى مىللىي مائارىپنى ئۆز ئالدىغا راۋاجلاندۇرىدۇ ، ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىدۇ ، تۈرلۈك مەكتەپلەرنى ئاچىدۇ ، 9 يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرىدۇ ، ھەرخىل شەكىللەر ئارقىلىق ئادەتتىكى يۇقىرى ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك مائارىپنى ۋە ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي تېخنىكا مائارىپىنى راۋاجلاندۇرىدۇ ، شارائىت ۋە ئېھتىياجىغا قاراپ ئالىي مائارىپنى راۋاجلاندۇرىدۇ ، ئاز سانلىق مىللەتلەردىن كەسپىي خادىملارنى يېتىشتۈرىدۇ . »

2 ـ تارمىقى مۇنداق تۈزىتىلدى : « مىللىي ئاپتونومىيىلىك جايلارنىڭ ئاپتونومىيە ئورگانلىرى ئازسانلىق مىللەت چارۋىچىلىق رايونلىرىدا ۋە ئىقتىسادىي قىيىنچىلىقى بار ، تارقاق ئولتۇراقلاشقان ئاز سانلىق مىللەت تاغلىق رايونلىرىدا ياتاقلىق بولۇش ۋە ئوقۇش ياردەم پۇلى بېرىش ئاساس قىلىنغان ھۆكۈمەت باشقۇرۇشىدىكى مىللىي باشلانغۇچ مەكتەپ ۋە مىللىي ئوتتۇرا مەكتەپلەرنى ئې-

چىپ ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ مەجبۇرىيەت مائارىپى باسقۇچىدىكى ئوقۇشنى تاماملىشىغا كاپالەتلىك قىلىدۇ . مەكتەپ باشقۇرۇش خىراجىتى ۋە ئوقۇش ياردەم پۇلى شۇ جاينىڭ مالىيىسىدىن ھەل قىلىنىدۇ ، شۇ جاينىڭ مالىيىسىدە قىيىنچىلىق بولسا ، يۇقىرى دەرىجىلىك مالىيىدىن ياردەم بېرىلىشى كېرەك . »

3 ـ تارمىقى مۇنداق تۈزىتىلدى : « ئاساسلىقى ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرىنى قوبۇل قىلىدىغان مەكتەپلەر (سىنىپلار) ۋە باشقا مائارىپ ئاپپاراتلىرىدىن شارائىتى بارلىرى ئاز سانلىق مىللەت يېزىقىدىكى دەرسلىكلەرنى قوللىنىشى ھەمدە ئاز سانلىق مىللەت تىلىدا دەرس ئۆتۈشى كېرەك ؛ ئەھۋالغا قاراپ باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ تۆۋەن يىللىقى ياكى يۇقىرى يىللىقىدىن باشلاپ خەنزۇ تىلى دەرسى تەسىس قىلىپ ، مەملىكەت بويىچە ئورتاق قوللىنىلىدىغان پۇتۇڭخۇانى ۋە قېلىپلاشقان خەنزۇ يېزىقىنى كېڭەيتىشى لازىم . »

بىر تارماق قوشۇلۇپ ، 4 ـ تارماق قىلىندى : « ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى ئاز سانلىق مىللەت يېزىقىدىكى دەرسلىك ۋە نەشر بۇيۇملىرىنى تۈزۈش ، تەرجىمە قىلىش ۋە نەشر قىلىش خىزمىتىنى مالىيە جەھەتتىن قوللىشى كېرەك . »

17 . 38 ـ ماددىنىڭ 1 ـ تارمىقى مۇنداق تۈزىتىلدى : « مىللىي ئاپتونومىيىلىك جايلارنىڭ ئاپتونومىيە ئورگانلىرى مىللىي شەكىل ۋە مىللىي

ئالاھىدىلىككە ئىگە ئەدەبىيات ، سەنئەت ، ئاخ-
بارات ، نەشرىيات ، رادىئو ، كىنو ، تېلېۋىزىيە قا-
تارلىق مىللىي مەدەنىيەت ئىشلىرىنى ئۆز ئالدىغا
راۋاجلاندۇرىدۇ ، مەدەنىيەت ئىشلىرى سېلىنمى-
سىنى كۆپەيتىدۇ ، مەدەنىيەت مۇئەسسەسەلىرى
قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىدۇ ، تۈرلۈك مەدەنىيەت ئىش-
لىرىنىڭ تەرەققىياتىنى تېزلىتىدۇ . »

2 ـ تارمىقى مۇنداق تۈزىتىلدى : « مىللىي ئاپتونومىيىلىك جايلارنىڭ ئاپتونومىيە ئورگانلىرى ئالاقىدار ئورۇن ۋە تارماقلارنى مىللەتلەرنىڭ تارىخىي مەدەنىيىتىگە ئائىت كىتابلارنى يىغىش ، رەتلەش ، تەرجىمە قىلىش ۋە نەشر قىلىشقا تەشكىللەيدۇ ۋە ئۇنىڭغا مەدەت بېرىدۇ ، مىللەتلەرنىڭ مەشھۇر ئاسار ئەتىقىلىرى ، قىممەتلىك مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرى ۋە باشقا مۇھىم تارىخىي مەدەنىيەت مىراسلىرىنى قوغدايدۇ ، مىللەتلەرنىڭ ئېسىل ئەنئەنىۋى مەدەنىيىتىگە ۋارىسلىق قىلىدۇ ۋە ئۇنى راۋاجلاندۇرىدۇ . »

18 . 40 ـ ماددىنىڭ 2 ـ تارمىقى مۇنداق تۈزىتىلدى : « مىللىي ئاپتونومىيىلىك جايلارنىڭ ئاپتونومىيە ئورگانلىرى يۇقۇملۇق كېسەل ، يەرلىك كېسەلنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى كونترول قىلىش خىزمىتىنى ھەم ئانا ـ بالىلارنىڭ ساقلىقىنى ساقلاش ئىشلىرىنى كۈچەيتىدۇ ، داۋالاش ـ ساق-
لىق ساقلاش شارائىتىنى ياخشىلايدۇ . »

19 . 44 ـ ماددىغا بىر تارماق قوشۇلۇپ ، 1 ـ

تارماق قىلىندى : « مىللىي ئاپتونومىيىلىك جايلار پىلانلىق تۇغۇت ۋە ساغلام تۇغۇش ، ئوبدان بېقىشنى يولغا قويۇپ ، ھەر مىللەت ئاھالىسىنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرىدۇ . »

20 . 45 ــ ماددا مۇنداق تۈزىتىلدى : « مىللىي ئاپتونومىيىلىك جايلارنىڭ ئاپتونومىيە ئورگانلىرى تۇرمۇش مۇھىتى ۋە ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى ئاسراپ ۋە ياخشىلاپ ، بۇلغىنىشنىڭ ۋە باشقا ئىجتىمائىي ئاپەتنىڭ ئالدىنى ئېلىپ ۋە ئۇنى تىزگىنلەپ ، نوپۇس ، بايلىق ۋە مۇھىتنىڭ ماس تەرەققىياتىنى ئىشقا ئاشۇرىدۇ . »

21 . 47 ــ ماددا مۇنداق تۈزىتىلدى : « مىللىي ئاپتونومىيىلىك جايلارنىڭ خەلق سوت مەھكىمىلىرى ۋە خەلق تەپتىش مەھكىمىلىرى دېلو سوتلاش ۋە تەپتىش قىلىشتا ، شۇ جايدا ئورتاق قوللىنىلىدىغان تىلنى قوللىنىشى ھەمدە شۇ جايدا ئورتاق قوللىنىلىدىغان ئاز سانلىق مىللەت تىل ــ يېزىقنى پىششىق بىلىدىغان خادىملارنى مۇۋاپىق سەپلىشى كېرەك . شۇ جايدا ئورتاق قوللىنىلىدىغان تىل ــ يېزىقنى بىلمەيدىغان دەۋا ئىشتىراكچىلىرىغا تەرجىمە قىلدۇرۇپ بېرىشى كېرەك . قانۇن ھۆججەتلىرىدە ئەمەلىي ئېھتىياجىغا قاراپ ، شۇ جايدا ئورتاق قوللىنىلىدىغان بىر خىل ياكى بىرنەچچە خىل يېزىقنى قوللىنىشى كېرەك . ھەر مىللەت پۇقرالىرىنىڭ ئۆز مىللىتىنىڭ تىل ــ يېزىقىنى قوللىنىپ دەۋالىشىش ھوقۇقىنى كاپالەتلەندۈرىدۇ . »

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com